

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in dijakih velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezd“. Opravištev, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kranjsko narodno šolstvo.

(Dopis iz učit. krogov.)

(Konec.)

III.

Najbolj pak ovira razcvet narodnega šolstva razpor, koji se je vsejal mej kranjsko učiteljstvo.

Nastopil je čas, ko kranjski učitelj ne sme očito priznati, da je Slovenec. Na krmilu so ljudje, kojim je slovenski jezik „hunde-sprache“, in koji se sramujejo, da jih je slovenska majká rodila. Kar je slovenskega, to se zatira, — saj so slovenski učni pripomočki splošno nedovoljeni, ter se pehajo iz narodne učilne, — in uriva se na slovenske učilne nemščina. Marsikoji učitelj dal se je preslepiti, in ker je uvidel, da „pri Slovencih zdaj nič ni“, ubežal je v drugi nam sovražni tabor. To so slovenski Efižalti, in taki polni nemško-pruskega duha, slovensko deco v šoli odgojevajo! Bodočnost učila nas bode, da prav oni, ki najbolj na slovenske učitelje kriče, na one, koji se ne sramujejo svojega roda, da prav ti nemajo nikahih zaslug na šolskem polji. Marveč bili so ti ona mōra, koja se je vlegla na Kranjsko šolstvo, in tako ovirala šolski napredek. A vodo v morje nositi reklo bi se, ko bi v tej stvari še kaj pisali. Pogledimo si raje duhovščino, kako se ta vede pod novim, šoli prijaznim škofom.

Prejšnji škof ostal bode kranjskemu učiteljstvu v vednem, a ne prijaznem, spominu; kajti storil ni ničesa za narodno šolstvo in pospešaval ni nikdar šolski poduk. A kakor gospod, — tako hlapec. Duhovščina obsodila je novočrno šolo za brezversko, in po tej obsodbi se tudi vela. Nobeden učitelj še ni zabil nereda, kojega je napravljala duhovščina

se svojim krščanskim podukom v šoli! Gospod kaplan pričel je s tem za mlado srce najvažnejšim podukom, — če se mu je ljubilo, — 4—5 mesecev pozneje, nego postava velevala. Ko je pak pričel nastala je v šoli taka sordga, da bi moral učitelj obupati. Naklatilo se je bilno namreč v šolo takrat mnogo one dece, ki navedno šole niso obiskavali. Ti delali so nered v šoli, šolska orodja onesnažili ter sploh mlajše otroke pokvarjali se svojim slabim vedenjem. Šola bila je duhovščini sredstvo, da se je lahko učitelju nasprotavalo. Če je učitelj resno opomnil duhovna, naj ob urah, ko uči veronauk, skrbi sam za red, — bil je ogenj v strehi. Če mu je učitelj ponižno dejal: „gospod, te ure so Vam odmenjene za veronauk,“ zadržal se je nad njim: „veronauk bodem podučeval ob onih urah, koje meni bolj dopadajo.“ Vse to so učitelji trpeli iz golega miroljubja, akopram jih je organ kranjske duhovščine pri vsakej priliki, če mu je bilo le možno, napadal. Zgodilo se je, da, ko učitelj tolicnega nereda ni hotel dalje terpeti v šoli, zaklene šolsko sobo, in jo tudi neče odpreti učitelju veronauka. Duhoven pritoži se pri ok. šol. svētu. Na pitanje okrajnega šolskega sveta, kako da je stvar, osvetil je dotični učitelj dobro, kako se veronauk zlorabi v šoli in kaki nered podpira učitelj veronauka.

A sovraštvo do nove šole kazala je duhovščina še drugače. Naveda je, da se začetek šole naznani v cerkvi iz lece. Temu se duhovščina ni mogla naravnost upirati. A temu naznanilu pridjala se je navedno kaka ironična opazka, iz koje je misel: „saj je jednako, če pošljete deco vašo v šolo ali ne,“ hudobno škrlala.

Dobili smo novega škofa. Iz njegovega

pastirskega lista razvidelo se je, da je vnet prijatelj nove šole. Možato besedo povedal je duhovščini, koja vedno pravi: „vera je v nevarnosti“, ter jej daje mnogo zlatih svetov. A kaj pravi duhovščina na to? Vedno še ne more zabiti, da je izgubila krmilo narodnih šol; vedno še porablja svoj vpliv proti ljudskim učilnam in misli na propad narodne šole. Besede novega škofa bile so se zasmehom sprejete. Dokaz temu, da ni nijeden klerikalnih časopisov omenil zanimivega pisma našega škofa. Na pitanje: „kako je to, da vsi slovenski klerikalni listi ignorirajo pastirski list?“ odgovoril je nek dušni pastir: „za to, ker nam ne dopada.“ — Takovega mnenja so torej vsi. Ne bodo še boja se šole prenehali, kajti zopet so narodnej šoli rokavico v obraz vrgli. Oznaovalci miru in sprave nečejo miru! Z jedno besedo, ostalo je vse pri starem. Veronauk se prav tako neredno predava v šoli, kakor prej. Učitelju kljubuje se vedno še v in zunaj šole, in nadeja, koja je vzbudila pastirsko pismo, da bode narodna šola odslej bolj cvela, šla je po vodi. Bodočnost učila nas bode, kako se bode vedel novi škof proti nepokornej duhovščini.

IV.

Takovo šoli pogubno vedenje pak podpira tudi naše domače šolsko časopisje na pr. „Uč. Tov.“ Ta zove se organ kranjskih učiteljev in pravi, da zastopa njegove interese! Bogme to morala bi biti njegova naloga. A kdor čita ta list, pritrdil mi bode, da vse drugo bolj zastopa nego učiteljstvo. Vedno še nekako sumljivo koketira se prošlo mežnarijo. Da! svetuje učiteljstvu celo naravnost, naj duhovščino uboga in sluša njene nasvete. Kako naivno! Znano je, da mej duhovščino je malo šoli prijaznih mož. Njihove nasvete slušati,

Listek.

Jurij Fleišman,

slovenski skladatelj.

(Spisal Vojteh Valenta.)

Jurij Fleišman zasluži, da se mu ohrani spominek za njegovo delovanje na slovenskem glasbenem polji. V ta namen sem sestavil v sledečih vrsticah kratek životopis, da se vsaj nekoliko v njem ohrani, kar bi znalo služiti prihodnjim preiskovalcem in kritikom zgodovine slovenske narodne glasbe in naših skladateljev.

To delo mi ni bilo teško, ker prvič sem bil s Fleišmanom osobno seznanjen in drugič mi je vdova pokojnega prijazno izročila vse za ta spis potrebne dokumente.

Da še le denes ta životopis priobčujem, krivo je to, ker sem pričakoval, da se bo za to nalogo kak boljši naših pisateljev našel.

Jurij Fleišman se je rodil 18. aprila leta

1819 v Beričevem pri Dolu blizu Ljubljane. Njegovi starši Franc in Tereza Fleišman bili so ubogi, kajti oče je bil kovač in imel je le malo zemljišča in kajžico za posestvo. Oče Fleišman je Jurija silil, da bi se izučil za kovača, kar pa sinu ni dopadalo, ker gnalo ga je vedno v Ljubljano, da bi se kaj boljšega naučil. — Ko je bil 12 let star, pobegnil je od doma, ter šel v Ljubljano k bratu Andreju Fleišmanu, kateri je bil vrtnar v botaničnemu vrtu; od tega je dobil prve nauke o glasbi, in ko je bil 14 let star, orgljal je uže pri študentovskih mašah. Ko je normalno dopolnil, šel je v učiteljsko pripravnico, iz katere je izstopil s spričevalom izvrstne sposobnosti za učitelja. Takoj potem je dobil učiteljsko službo na Vrhniki, kjer je tri leta normalne predmete in muziko učil, pozneje pa resigniral na to službo in se v Ljubljano vrnil, da bi se samo z muziko pečal. Res se mu je posrečilo, da so ga vnekaterih odličnih rodovinah v Ljubljani najemali kot učitelja muzike. Ker mu pa ta posel ni dovolj dohodkov prinašal, jel je tudi v drugih predmetih podučevati, posebno priljubljen je bil kot učitelj kaligrafije*), tako, da je n. pr. pri trgovinskej učilnici g. Mahrovej 13 let, pri privatnih zavodih gospe Klun-ove, Mosove in gospoda Waldherr-ja tudi več let učil. Kot pevec je sodeloval v mnogih cerkvah, pri filharmoničnemu društvu, dve leti je tudi v št. peterskej cerkvi pri vojaškej maši orgljal in vojake v petji vadal. Tudi na realki je nekaj časa učence v petji podučeval in pri šolskej maši orgljal. Kakor Fleišman sam v jedenemu svojih pismih pravi, učil se je generalbas, kompozicijo in instrumentacijo pri necem kapelniku ljubljanskega gledališča, imena ni omenil. Dolgo se gotovo ni vsega tega učil, ker v njegovih kompozicijah pogrešamo ravno pravilno umetno skladbo in čuti se pri vsakej njegovej pesni, da je bil bolj naturalist.

*) Pri Blazniku je dal tiskati J. Fleišman en zvezek svojih „pisalnih izgledov“.

reklo bi se: proč z vsemi novimi šolskimi postavami, mi se podvržemo mežnarstvu. To se vsaj ne bode zgodilo. A vsak napredni učitelj mora se čuditi takovemu vedenju listu ki zahvaljuje obstanek svoj učiteljstvu. (Mislim da bolj duhovščini, za to takovo sukanje. Pis.) Prav je imel oni učitelj, ko je dejal: da „Uč. Tov.“ je bolj klerikalen, kakor vsi drugi ljubljanski časopisi. Prav bi storili učitelji na Kranjskem, da si ustanovijo svoj časopis, ureduvan v naprednem duhu, koji bi vsem potrebam ustrežal. To je istina. Kajti Kranjski učitelji nemajo nijednega časopisa, koji bi bil po njihovej volji in zastopal njihove interese.

V širokih potezih zaznamoval sem ovire, koje ne dopuščaje vesel napredek narodne šole. A mislim, da tudi to bode se izboljšalo po neumornem trudu kranjskega učiteljstva. Ponosno ozrli se bodemo potem na dovršeno delo in zadovoljni spominjali se bodemo, da nas nijso nikake zapreke strašile. „Viribus unitis“ bode naj tudi naše geslo.

Kranjski.

Jugoslovansko bojišče.

Črnogorski knez je bil sklical vojni zbor, v katerem je bilo skleneno, da knez s celo črnogorsko vojsko maršira v hercegovinsko planjavo, ako bodo Turki res večje vojno krdelo postavili na črnogorsko mejo, kakor obetajo.

Iz Dubrovnika se 12. t. m. „Agr. Ztg.“ brzojavlja: Muktar-paša bode v kratkem vse strategično važne kraje na Črnogorskej meji zasel. — Novi general-governér Ali-paša zaukazal je deželo prepotovati, ter s tem udeležnikov si pridobiti za zborovanje v Mostaru, katero bode začetkom meseca februarja. Pri temu zboru je dopuščeno vsacemu svoje želje in prošnje staviti, katere bode on potem poslal v Carigrad.

Iz Broda se 13. t. m. „Obzoru“ brzojavlja: Turci ujetega brodskega ribarja s strahom trpinčijo in z vsemi načini mučijo, da bi priznal, da je vstaš.

Od bosenske meje se dunajske „D. Ztg.“ poroča, da je zbranih uže 2000 vstašev, kateri nameravajo v kratkem na Turke udariti. V glavnem kvartirji v Jamnici, kjer je poveljnik Hubmajer, dohaja vedno več prostovoljcev.

Leta 1848., ko se je nekoliko vreme za slovenski narod izjasnilo, stopil je Jurij Fleišman v kolo onih mož, ki so delovali za narodno stvar. V „slovenski grlici“, ki je začela izhajati omenjeno leto, priobčil je svoje prve kompozicije, pozneje je celo sam prevzel uredništvo te zbirke slovanskih napevov. — Izdal je tri zvezke svojih kompozicij z naslovom: „Mične slovanske zdravilce“, en zvezek „Šolskih pesnij“ in 3 zvezke zbirke „Beseda“. — Njegove pesni: „Pod oknom“ (Luna sije), „Mornar“ (Nezvesta bodi zdrava), „Vojaška“ (Kaj bliska se v jasnem), „Triglav“ (V gorinjsko oziram se), to so kompozicije, ki se še vedno rade pojó in slišijo pri slovenskih veselicah, posebno lepa pa je misel v skladbi „Luna sije“, to je pesen, ki ima sicer nekoliko laški značaj, a vendar čast dela Jurju Fleišmanu, kajti celi slovenski narod jo pozna, vsak jo rad sliši, vsacega gine, kdor jo čuje, postala je priljubljena narodna pesen. Kakor

Iz Carigrada se iz turškega vira poroča, da je turška vojska srečno prišla v Trebinje. To nij nič posebnega, ker uže, več mesecev nij Trebinje oblegovano od vstašev, kateri nemajo kanonov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. januarja.

Državni zbor je 13. t. m. dovolil, da se sme sodnijsko postopati proti poslančema knezu Lobkovicu in Klinkošu.

V **ogerskem** državnem zboru je govoril Sennyey proti postavi vladnej, s katero se hoče reformirati dozdanja uprava. On hoče, da na čelu jurisdikcije naj bi stal jeden od vlade imenovani mož, ki bi vse svoje oblasti vodil in bi kontroliral tudi upravo. Za varstvo proti samovolji uradnikov bi bila posebna sodišča za administrativno justicijo. Bachov sistem je bil, pravi, sovražen in sovraštva vreden, ker je bil protinárodin in protustaven. Ali uprava njegova je bila dobra.

Vnanje države.

O Andrassyjevej **orijentalnej** noti se še zdaj ne vé, kakova je. „P. L.“ poroča, da je Turčija od kraja protestirala, da bi se velevalisti mešale v njene zadeve, da pa se je potem udala, in bode sprejela nasvete, katere jej bodo predložile Avstrija, Rusija, Nemčija, Anglija, Francoska in Italijanska.

Srbska skupščina je imela burno sejo pri posvetovanji o državnih stroških. Zbrisalo se je 504.435 grošev, namenjenih za penzije i. t. d.

Iz **Pariza** se javlja, da je ministerska kriza odpravljena. Dufaure in Say bosta svoji mesti mej volitvijo obdržala. Levica se je odločila za to, prihodnjo sejo permanentne komisije pričakovati in ministerstvo interpelirati o naredbah Buffetovih gledé tiskovne postave, katero ta minister jako reakcionarno tolmači.

Na pruskem **Nemškem** nadaljujejo kazensko-politično postopanje proti škofom. Berlinsko kraljevo sodišče za cerkvene stvari je 12. t. m. sklenilo, iz službe deti in v preiskavo vzeti kölnskega škofa.

Dopisi.

Iz Kamnika 12. jan. [Izv. dop.] Pretečeni četrtek po polu dne je bil redni občni zbor naše narodne čitalnice v društveni dvorani. Udeležilo se je 24 društvenikov. G. podpredsednik začne zborovanje s kratkim ogovorom poudarjaje, da je čitalnica zopet srečno prebila jedno leto, ter kljubu neumornemu nasprotovanju in hujskanju od nasprotne strani, posebno od nevednežev, trdno še stoji, za kar gre hvala vsem gg. soodbornikom, po-

sebno pa še delujočim društvenikom, ki toliko časa žrtvujejo, da se morejo napravljati besede in predstavljati igre na odru. — Natančneje nam je poročal tajnik o delovanji društva sploh in odbora posebej, kateri zadnji je imel pretečeno društveno leto 16 sej, pri kojih so se razpravljale društvene razmere. Besed je bilo 12, mej temi 10 z dramatičnimi predstavami. Društvenikov šteje čitalnica koncem leta 72.

Tudi nam je povedal tajnik, da se je v teku leta g. prvosednik odpovedal tej časti, baje zarad premnožega družega posla, in da je podpredsednik po odborovem sklepu vodil društvo do občnega zbora, kakor se baš vidi ne preslabo, tako da smemo deveto leto obstanka čitalnice začeti z veselo zavestjo, da smo ne le ohranili si narodno društvo, temveč tudi utrdili si je bolj nego pred leto dnij. Omenil je dalje, da si je čitalnica naročila sliko „Jugoslavija“, ter se zahvaljeval darovateljem, ki so pripomogli z doneski. Slednjič omenja tudi, da se je čitalnica spominjala sobratov na jugu, ter v korist pribeglim napravila dobrotno besedo.

Poročilo blagajnikovo je bilo kratko; dohodki društva znašajo 609 gld. 56 kr., razhodki pa 608 gld. 38 kr., torej še mali ostanek v blagajnici, zraven se je pa pomnožil inventar čitalničen, in so poleg tega tudi časopisi deloma četrt- in polu- deloma tudi celoletno naprej naročeni in letni doneski mnogim društvom tudi plačani.

Izid volitev v odbor je sledeči: g. A. Janežič, za prvosednika, g. J. Orel, za blagajnika, tajnik je g. učitelj Jarnej Čenčič. Drugi odborniki so: gg. Gr. Slabajna, Fr. Prohinar, A. Medved, Fr. Hajek, Ivan Stelé in A. Rudolf.

Odbor je volil tudi dramatični odsek, ki ima nalogo skrbeti za dramatične predstave. Ako se ozremo še enkrat nazaj na pretečeno leto, smemo konstatirati, da je še vedno lepo število domoljubnih in požrtvovalnih mož, kateri nesebično žrtvujejo čas in rekel bi tudi blago, za prosep narodnega društva, da se čedalje bolj izpoznavajo trdni narodnjaki, ki se ne ustrašijo dela in vsake male zapreke od onih, katere vsaka neljuba sapica ustraši, da se poskrijejo in odtegnejo delu.

Iz Grada, 12. januarja. [Izv. dop.] Dozdaj še prav za prav slovenski dijaki sploh nemamo svojega društva, akoravno društva dijakov družih narodnostij uže mesece sem

nas je v začetku pač pičlo število, komaj 16, ali od vaje do vaje raslo je naše pevsko kolo in ko se je pozneje ustanovila „narodna čitalnica“, prihitel jej je naš do tija še tajni pevski zbor na pomoč in sicer uže v tako mnogem številu, kakoršnega dandenes čitalnični zbor ne premore.

Flejšman od pevcev kakor tudi od čitalničnega odbora naprošen, da bi pevovodja čitalničnega moškega zbora bil, nij hotel tega posla prevzeti in sicer iz gole ponižnosti ne, kajti izgovarjal se je, da nij zmožen za to.

Leta 1863. se je Flejšman oženil, vzel je v zakon gospico Ivanko Levakovo, katera mu je do zadnjega izdihljeja v dolgej hudej bolezni ljubeznjivo stregla in neutrudljivo za-nj skrbela.

Celo vlada je priznala Flejšmanovo delovanje in c. k. državno ministerstvo mu je z ukazom od 18. januarja leta 1866. št. 12841/C. U. podelilo enoletno penzijo 400 gold.

delujejo. Pravila so sicer od namestnije potrjena, tudi novi odbor smo uže pred davnej si izbrali — s kako težavo, o tem raji molčim. — Črna tablica je sicer parkrat v novem letu s pomazanim lističem figurirala mej drugimi, a to nas vendar ne more za društvo odškodovati. Ne bi tedaj škodilo, ako bi odbor nekoliko hitreje deloval in gledal, da društvo ne zamrje, predno je v resnici živelo.

Tukajšnje čitalno društvo je izdalo pred nekoliko dnevi svoje osmo poročilo o delovanju v preteklem letu. Ono ima precej veliko knjižnico, veliko število časnikov v raznih jezicah za beletristiko, znanost, umetnost, politiko itd. Vsak dijak lahko najde primeren časnik ali knjigo, v katerem koli jeziku želi. Priporočati se more to društvo dijakom tem bolj, ker je mesečno plačilo prav majheno, ker se v vseh sobah ne kadi in ker je odprto od osmih zjutraj do devetih na večer. Kdor je prijatelj kave, temu se lahko ročno postreže, ker je ravno spodaj kavarna.

Preteklo nedeljo je bila prva maškerada v tem letu v redutnej dvorani. Obnesla se je baje prav slabo — prišlo je, kakor sem slišal, osem celih „maškorov“. O der grosse Krach!

Domače stvari.

— („Slovenske knjižnice“) prvi zvezek je vezan in izide denes po polu dné ob štirih.

— (Pri Tavčarji), „hôtel Europa“, je drevi, 15. januarja, kakor smo uže naznanili, koncert, petje slovenskih in nemških pesnij z vojaško godbo. Ker je polovica dohodka namenjena „národnej šoli“, bodo se sigurno Slovenci udeležili, katerim je mogoče.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo se bode predstavljala znana Nestroy-eva burka s petjem v 4 dejanjih, „Denes bomo tiči.“ Glavne naloge so v rokah 3 komikov, mej njimi nastopi prvokrat v letošnji sezoni gosp. Šuštersič in sodeluje gosp. Kajzel.

— (Za nemško gledališče) dotični teater-komite hoče prositi ljubljanski mestni zbor za denarno podporo. Mi slovenski davkoplačevalci, ki nas je večina v Ljubljani, protestujemo, da bi mestni očetje z našim denarjem nemško gledališče podpirali, če slovenskega ne podpirajo.

in sicer za njegove zasluge, katere je imel za národno glasbo. *)

Flejšman je bil tudi pesnik, nahajamo namreč v njegovih kompozicijah nekatere, katerim je sam besede zložil.

V navadnem življenji je bil Flejšman vedno bolj resen, za národno reč jako vnet in značajan mož, za kar je marsikaj trpeti moral. Kot pevec bil je izvrsten basist, toda malokedaj sem ga slišal prepevati, le kadar je bil posebno dobre volje.

Po 14 mesečnej teškej bolezni izdihnil je vrli Flejšman svojo dušo dne 25. maja 1874. l. zjutraj ob 1/2 6. uri. Pri pogrebu pogrešali smo marsikoga národne stranke, celo slovenski pevci so se le v malem številu sešli, da so zapeli národnemu skladatelju zadnjo pesen. „Glasbena matica“ podarila je ranjcemu v slovo krasen venec z národnimi trakovi, kar je Flejšman tudi zaslužil. Angel mirú naj ga čuva!

*) V dotičnem dekretu je izrekoma navedeno: „Das h. k. k. Staatsministerium hat Ihnen in Anerkennung Ihrer speciellen Verdienste um die Musik Ihrer Nation“ i. t. d.

— (Mizéra naših nemškutarjev), kateri tako radi na visocega konja zlezejo, kadar gre, zabavljati na nas Slovence, kaže se v sledečej lamentaciji „Laib. Ztg.“ o nemškem gledališču: „Der „nervus rerum“ bleibt eben auch hier, wie in allen Unternehmungen, das leidige Geld, und wo daher letzteres ausbleibt oder nur tropfenweise träufelt, wie dies leider in den letzten Tagen einigemal der Fall war, da bleiben alle einseitigen Bemühungen, mögen sie von einem noch so guten Willen getragen und beseelt werden, vergeblich und müssen ob Mangels des befruchtenden Agens in der Sandwüste des gähnenden Deficits verrinnen.“

— (Tist zbor), ki je izšel iz volitev, katere nelegalnost smo mi naglašali in jo pred porotno sodnijo z dokazom resnice in živimi pričami potrditi hoteli, iz volitev, katerih nepravilnost se je tudi pred c. kr. sodnijo v Novem mestu konstatirala, si še dalje po krivem nadevlje ime kranjske trgovinske zbornice in je predvčeranjem imel shod, v katerem je bil g. A. Dreó za predsednika še za eno leto voljen. Rekel je, da se bode ta trgovinska zbornica letos pečala z ogerskim colnim vprašanjem in z internacijalnimi pogodbami. Mi smo radovedni, kdo neki kaj razume o teh vprašanjih v tej zbornici.

— (Odlikovanje.) Bivši deželni in državni poslanec, občinski župan in okrajni zastopnik, gospod Alojzij Lenček velikoposestnik na Blanici pri Sevnici je za svoje mnogoletno zaslužno in blažno delovanje dobil od Nj. Veličanstva vsled sklepa 1. januarja 1876 zlati križ za zasluge. Razun družih mnogih dobrotnih del in dvajsetletnega županovanja je tudi pred lanskim na svoje stroške sezidati dal novo šolsko poslopje na Blanici, v katerem se uže drugo leto mnogobrojni otročki obširne Blanske občine podučujejo. Isti mož je tudi uže pred 10 leti mnogo pripomogel, da se je v hribih Blanske občine pri sv. Antonu javna šola odprla, tako da ima Rajhenberška fara zdaj uže tri učilnice za tako potrebni poduk in obrazilni razvoj svojih otrok. Slava Nj. Veličanstvu in gospod Lenček: živel mnogaja leta!

— (Ali so učitelji národni?) Piše se nam: Na neko trirazredno národno šolo IV. plačilnega razreda v tukajšni okolici, dohaja učiteljem kot naročnikom sledeče slovensko berilo: Trije iztisi „Slov. Učitelja“; trije iztisi „Zvona“; trije iztisi „Slov. Matice“; trije iztisi „družbe sv. Mohora“; trije iztisi „Slov. knjižnice“; jeden iztis „Zore“; jeden iztis „Slov. Naroda“ in (audiatur et altera pars) jeden iztis „Grazer-Tagespost“. Prihaja tudi „Gospodarski list“ v slovenskem in nemškem natisu. — Učitelji slovenski, pesnajte in — prekosite jih!

— (Iz Trnovega) na Notranjskem se nam piše: Pri današnji volitvi bil je izbran nemškutar „kuršmit a. d.“ Matija Valenčič za župana, ki je pa sicer vsaj nekoliko zmožen. Oni, ki se je vsiliti hotel, nijednega glasu nij dobil.

— (Podpise za Brandstetterja), da bi ga sodnija izpustila, pobira nekdo. Tudi nek župnik je podpisal. Res čudne reči se uže godé pri nas! Nemčur, ponarejalec menjic za 123.000 gld. — in slovenskega katoliškega župnika podpis! — pravi „Slov. Gospodar.“

— (Iz Gorice.) Program predpustnih veselice, katere napravi slovenska čitalnica v Gorici. 8. januarja plesna veselica, 17. jan.

plesne vaje, 12. jan. plesna veselica, 1. feb. veliki ples, 12. feb. plesna veselica, 20. feb. plesne vaje, 26. feb. plesna veselica. V Gorici dné 10. januarja 1876. Odbor.

— (Hrvatska vina) so bila, — tega še nij dolgo — v dobrem glasu na Slovenskem. Na tisoče veder izvozilo se je vsako leto hrvatskega vina v slovenske dežele. Par let pa uže skoro nobenega Slovenca nij več na Hrvatsko po vino, in vendar se na Hrvatskem ravno tako dobra, gotovo pa cenejša roba dobi, nego kjer si bodi drugod. Uzrok tega opešanja hrvatske vinske kupčije leži deloma v tem, da je mnogo slovenskih kupcev od judov opeharjenih bilo, ki so še pred nekoliko leti skoro vso vinsko kupčijo v svojih rokah imeli. Sedaj so se pa vinske kupčije tudi naši kršчени ljudje poprijeli, in upati je, da bodo Slovenci zopet na Hrvatsko po vino hodili, zlasti letos, ko je na Hrvatskem tako obilo in tako izvrstnega vina prirastlo. Opozorujemo na inserat gosp. F. A. Concilia, vinskega trgovca v Zagrebu, ki je na dunajske razstavi l. 1873 za svoj pridelek pohvalno diplomu sprejel. On ima več tisoč veder lastnega pridelka, vse sama izvrstna, zdrava naravna roba.

— (Občni zbor za stavljenje Slomšekovega spominka) 11. jan. 1876 v Mariboru: dasiravno bilo je slabo vreme, se je vendar 11. jan. t. l. zbralo precejšnje število častilcev nepozabljivega nam slovenskega domoljuba in izglednega škofa in kneza lavantinskega Antona Martina Slomška, da v občnem zborovanji sklenejo, kde in kaki spomenik se mu postavi za nabrane denarje. Prostori mariborske čitalnice bili so primerno in okusno ozaljšani s podobo Slomškovo in slovenskimi bojami. Predsednik zboru je bil mladi g. dr. Kačič, ki je zbrane gospode prijazno pozdravil in omenil, kako si čitalnica v čast šteje, blagemu rajnemu svojo hvaležnost za požrtvovalno podporo pri utemeljitvi čitalnice s tem skazati, da pripomaga in sodeluje pri stavljenji njegovega spomenika. Navzoč je bil ves ožji odbor. G. dr. Srnc kot denarničar, dr. Gregorec kot tajnik, g. kanonik Glaser in g. profesor Davorin Valenčak kot odbornika. — Iz tajnikovega splošnega poročila o delovanji ožjega odbora povzememo sledeče črtice. Tri leta po smrti Slomškovi je mariborska čitalnica prevzela blago skrb rajnemu gospodu postaviti spominek, vreden Slomška kot škofa, slovenskega pisatelja in požrtvovalnega domoljuba. Tudi uže rajni g. dr. Prelog je kot predsednik čitalnice mariborske prvo sejo odbora za stavljenje Slomšekovega spomenika pričel 12. nov. 1865. On je tudi prevzel denarničarstvo. Odborniki so bili: g. dr. Vogrin, zastopnik dekanov, dr. Ulaga, zastopnik lav. konzistorija, dr. Srnc in Jož. Jedlička, zastopnika čitalnice. Ti odborniki so dali vsemu podvzetju potrebno ustavo, vsled katere se je imel ob svojem času sklicati občni zbor, kateri jedini o celi stvari končno določuje. Pri drugi seji t. j. 20. nov. 1865. se je hvaležno sprejel izvrstni poziv do Slomškovih častilcev, spisani od g. Kozarja. Poziv se je dal tiskati in po Slovenskem razposlati. Leta 1866. bila je samo ena seja, kakor tudi l. 1867. Pri poslednji seji, namreč 26. jan. 1867. se je preklicalo in ovrгло to, kar je prvi odbor v prvi seji l. 1865 sklenil, namreč, da bi Slomškov spominek imel biti postavljen na javnem prostoru. Za javnost sta glasovala g. Šuman in g. Jedlička, proti pa

dr. Vogrin, dr. Ulaga in stolni župnik g. Matjašič. Potem je predlagal g. dr. Ulaga prostor pred cerkvijo sv. Alojzija. Predlog je bil sprejet, ker so za-nj glasovali dr. Vogrin, dr. Ulaga in Šuman, proti pa g. Matjašič; gosp. Jedlička nij hotel glasovati. Sklenilo se je potem, gospoda Stichel-na in Teichmeistra naprositi, da prostor razmerita in odboru načrt spomenika predložita. Ali se je to zgodilo, ali ne, iz zapisovkijov nij razvidno. Takisto velja o nasvetu, poslanem od g. Davorina Terstenjak. Zapisniki o kakšnosti tega nasveta ničesar ne zapopadajo.

V letih 1868, 1870, 1871 in 1873 nij bilo nobene seje. Leta 1869 se je 1600 gld. izposodilo g. Šinko-tu po 6%. Leta 1874 so v odbor stopili g. kanonik Glaser in leta 1875 g. dr. Gregorec in g. prof. Valenčak pod predsedništvom g. Janko Pajka. G. dr. Srnc se je kot denarničar potrdil in sedaj se je začelo neumorno delati za izvršenje Slomšekovega spomenika. Leta 1874 v seji 4. nov. se je stolna cerkva odbrala in v njej presbiterij, kot prostor za glavni Slomškov spomenik. Ob enem se je sklenilo omisliti ploščo za Slomškov grob, za rojstno hišo in sliko za krstni kamen v Ponkvi in naposled izdati Slomškov pismo zapuščino v ta namen obrniti 1000 gld. Ove sklepe je razun poslednjega odbor l. 1875 v 4 sejah toliko izvršil, da je zamogel na 11. jan. 1876 sklicati občni zbor. Iz poročila denarničarja dr. Srnc denes samo toliko omenimo, da je vseh denarjev, za Slomškov spomenik nabranih 5682 gld. 3 kr. potem 3 cesarski zlati in zlat 5 frankov. Sklepi od občnega zbora sprejeti se glasijo: 1. Občni zbor odobri izdelano ploščo za Slomškov grob, izdelano ploščo za rojstno njegovo hišo in odborov nasvet glede spomenika pri krstnem kamnu v Ponkvi, 2. občni zbor potrdi od odbora v stolni cerkvi za glavni spomenik odbrani in od knezoškofijstva dovoljeni prostor, odobri g. Hartinov načrt in njegovo izdelovanje po g. Schulz-u iz Viničkega kamna za 1200 gold., sprejme ponudbo g. Zajca gledé 5½ črevljev visoke podobe iz kararskega marmorja za 2000 gld. plače, vendar s tem dostavkom, da mu odbor izdelovanje podobe izroči še le potem, ko je g. umetnik natančnejšo sličnost v obrazu podobe s Slomškovim portretom dosegnil. Občni zbor sprejme predlog g. kanonika Modrinjaka, da se g. Schulz-u naloži, spomeniku primerno pridjati znamenje škofovske časti: kapo in palico. Občni zbor sprejme predlog g. dr. Srnc gledé napisov, ki imajo biti latinski, slovenski in nemški, in sicer kratki, pomenljivi, vsak v drugem oziru, številke se imajo izpustiti. 3. Gledé izdavanja Slomškovih spisov se je sprejel predlog g. dr. Srnc; ožji odbor se pooblasti za izdavanje Slomškovih spisov za sedaj porabiti

300 gld., zlasti za izdavanje pesnij, nabranih po g. Lendovšku, odboru se naloži, da se z dotičnimi osobami pogovori in porazumi. Gledé porabe končno ostalih denarjev odloči občni zbor, ki se ima sklicati pri razkritji glavnega spomenika Slomšekovega.

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek in brez stroškov po izvršni Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznij, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicij in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato želo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shušanje, bledice in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicij, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicij na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih esob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vas zdravlja. Posebno koristna je pri dristi in grizih, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v secalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih iu mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in iu neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pravih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 8. decembra 1842.

Vaša izvršna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravlja, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalescière du Barry vs. stransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutničnih boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol fanta 1 gold. 50 kr., 1 unt 2 gold. 50 kr., 2 fanta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescière-Biscuiten v pušicah in tabletah za 12 fas 1 gold. 50 kr., 24 fas 2 gold. 50 kr., 48 fas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 fas 10 gold. Prodaje: Da Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijah trgovcih; tudi razpošilja ducajaka hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mohr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v

Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravalle pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androvicu. (303)

Umrlj v Ljubljani

od 11. do 13. jan.:

Milan Lozar, dete trgovca, 3 l., za davico. — Ivana Kušar, 5 mes., dete molarja, vsled bronchitis. — Rudolf Weber, 23 l., za jetiko. — Alojzij Javornik, 4 l., otrok posesnika, vsled difteritis. — Viktor Vrus, 11 l., za utrpljenjem možjan. — Julija Šeme, 21., dete kramarja, vsled difteritis. — Anton Blažič, 58 l., v ubogej hiši, za jetiko. — Urša Natar, 55 l., za utrpljenjem pljuč. — Ivan Mihevec, 2 l., dete delavca, v bolnici, vsled škrofelnov. — Katarina Nener, 70 l., v bolnici, vsled slabosti.

Dunajska borza 14. januarja.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v haz kovcah	68 gld	90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	65
1860 drž. posojilo	111	90
Akcije narodne banke	912	—
Kreditne akcije	192	50
London	114	80
Napol.	9	20
C. k. cekini	5	43
Srebro . . .	105	80

Lekarna Piccoli.

„K angelju“ v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje, pasovi za počenje, uretralne in maternične brizgice.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začinja, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivoše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlice. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadlih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšujoče. 1 steklenica 40 kr. (132—174)

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštnemu povzetju.

Župci.

13. januarja:

Evropa: Hacker iz Dunaja. **Pri Stonu:** Kos iz Maribora. — Grat iz Gorenjskega. — Leicht iz Dunaja. — Dratman iz Gorenjskega. **Pri Maliči:** Mari iz Dunaja. — Glibe iz Kočevja. — Epstein iz Dunaja. — Kurzthaler iz Domžal. **Pri Zamorci:** Krist iz Dunaja. — Menzinger iz Vrhnike. — Martinec iz Zagreba.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od Bogom. Sturzenegger-ja v Herisau (Švica). Mnoga ispričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. Razpošilja se v piskerčjih po 3 gld. 20 kr. a. v. po B. Sturzenegger-ju samemu, ali pa po Jos. Weis-u, lekarju pri Zamorci, Wien, Tuchlauben Nr. 27 in Sigmundu Mittlbach-u, lekarju v Zagrebu. (359—6)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Hrvatska vina!

Naznanjam, da imam več tisoč veder vina lastnega pridelka na prodaj, starega in novega. Roba je dobra in zdrava, cena, kolikor mogoče nižejša. Slovenci! če vam je mar zdrave in dobre kapljice, moja klet je zmirom odprta. Kdor bo enkrat pri meni kupil, bo gotovo tudi drugokrat prišel.

F. in A. Concilia, nasproti nadškofovem dvoru v Zagrebu.

(8—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.